

Activiteitenplan

Project Stationslaan Breda

Tekst, foto's en samenstelling	E.W.A. Michels
In opdracht van	Alwel
Naam opdrachtgever	Dhr. J. Vos
Rapportnummer	130103-19-06_02
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	21-11-2019
Aantal pagina's	17
Wijze van citeren	Michels, E.W.A., 2019, Activiteitenplan, project Stationslaan, Breda. Rapport 130103-19-06_02, Ecodat BV ecologischadviesbureau, Etten-Leur

Inhoud

1.	Aanleiding	4
	Ligging projectgebied	5
2.	Uitgevoerde onderzoek.....	6
2.1	METHODE INVENTARISATIE	6
2.2	RESULTATEN	7
	VLEERMUIZEN	7
	GIERZWALUWEN	7
	HUISMUSSEN	7
3.	Activiteiten en wettelijk kader	8
4.1	GEPLANDE ACTIVITEITEN	8
	4.1.1 DOEL	8
	4.1.2 WERKZAAMHEDEN	8
	4.1.3 PLANNING	8
	4.1.4 EINDBEELD	8
4.2	WETTELIJK KADER	8
	4.2.1 WERKZAAMHEDEN	8
	4.2.2 AAN DE ORDE ZIJNDE OVERTREDINGEN	9
4.	Effectanalyse.....	10
5.1	EFFECT WERKZAAMHEDEN: KWALITEIT	10
5.2	EFFECT WERKZAAMHEDEN: KWANTITEIT	10
	5.2.1 VLEERMUIZEN	10
	5.2.3 HUISMUS (PASSER DOMESTICUS)	11
	5.2.4 GIERZWALUW (APUS APUS)	11
5.	Belangen en alternatieven.....	12
6.1	BELANGEN	12
	6.1.1 AANGEVOERDE BELANGEN	12
6.2	ONDERBOUWING	12
6.3	ALTERNATIEVEN	14
6.	Mitigerende maatregelen	15
	7.1 REKENING HOUDEN MET HET BROEDSEIZOEN	15
	7.2 HUISMUS	15
	7.2.1 VOORKOMEN VAN HET DODEN VAN DIEREN	15
	7.2.2 PERMANENTE MITIGATIE NESTPLAATSEN.....	15
	7.2.3 TIJDELIJKE MITIGATIE NESTPLAATSEN	16
	7.3 GIERZWALUW	16
	7.3.1 VOORKOMEN VAN HET DODEN VAN DIEREN	16
	7.3.2 MITIGATIE NESTPLAATSEN	16

7.4 VLEERMUIZEN	16
7.4.1 VOORKOMEN VAN HET DODEN VAN DIEREN	16
7.4.2 MITIGATIE VERBLIJFPLAATSEN	16
7.3 ZORGPLICHT	16
7. Literatuur	17

1. Aanleiding

Alwel is voornemens om panden aan Stationslaan 109/111 & 121/123 en Van Musschenbroekstraat 1 t/m 9 te slopen en ter plaatse nieuwbouw te realiseren.

Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om, voordat een ingreep plaatsvindt, onderzoek te doen naar het eventueel voorkomen van beschermde flora en fauna.

Uit een onderzoek van Ecodat bv (*Michels, E.W.A., 2019, Alwel, Stationslaan en Musschenbroekstraat te Breda. Aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport 2019_130103-04_01, Ecodat BV ecologisch adviesbureau, Etten-Leur*) is gebleken dat in deze slopen panden de volgende door de Wet natuurbescherming beschermde natuurwaarden aanwezig zijn:

- Huismussen: in het pand Van Musschenbroekstraat nr. 9 (in het bezit van Alwel) werden nesten, dan wel huismussen met nestindicerend gedrag, aangetroffen.

Ecodat BV heeft van de initiatiefnemer opdracht gekregen om, alvorens tot de ingrepen over te gaan, een activiteitenplan op te stellen en de werkzaamheden, vanuit een ecologisch perspectief, te begeleiden.

Het voorliggende rapport is grotendeels gebaseerd op een recent onderzoek van Ecodat BV (*Michels, E.W.A., 2019, Alwel, Stationslaan en Musschenbroekstraat te Breda. Aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport 2019_130103-04_01, Ecodat BV ecologisch adviesbureau, Etten-Leur*). Daar waar het voorliggende rapport inhoudelijk afwijkt is het voorliggende rapport leidend.

1. Ligging projectgebied

Het aanvullend onderzoek is ten behoeve van het projectgebied Stationslaan Breda (de panden die gesloopt gaan worden zijn rood omkaderd):

Figuur 1: projectgebied.

De panden in het projectgebied zijn opgetrokken uit steen (met spouw) en voorzien van een schuin dak met dakpannen, dan wel voorzien van een plat dak met bitumen dakleer.

2. Uitgevoerde onderzoek

Ecodat heeft vervolgens in de periode 02-04-2019 tot en met 17-09-2019 bezoeken aan het projectgebied uitgevoerd om de functies ervan voor beschermde soorten te onderzoeken.

2.1 METHODE INVENTARISATIE

Het flora- en faunaonderzoek is afgestemd op de te verwachten soorten. Voor een uitgebreide beschrijving van de methodiek wordt verwezen naar het onderzoeksrapport. Hieronder volgt een beknopte beschrijving.

Flora- en faunavoronderzoek

In eerste instantie is een verkennend onderzoek uitgevoerd. Daarbij is een indruk verkregen van het voorkomen van beschermde soorten in de omgeving door een literatuuronderzoek. De verspreidingsatlassen/–kaarten van enkele soortgroepen en openbare bronnen met natuurgegevens zijn geraadpleegd.

Vleermuisonderzoek

De staat en situering van de gebouwen gaf direct aanleiding tot een aanvullend onderzoek. Tijdens de bezoeken is rond het moment van uit-, dan wel invliegen bij de gebouwen gepost. Met behulp van een batdetector (Petterson D240x & Batlogger stereo) zijn de uit-, dan wel invliegende vleermuizen gedetermineerd en geteld. De geluiden zijn opgenomen en geanalyseerd met Batsound. Gedurende elk bezoek zijn alle aanwezige vleermuizen genoteerd. Hierbij is van elke vleermuis de soort en het gedrag vastgelegd.

Ook is er in de directe omgeving geïnventariseerd op vleermuizen. Vanaf de openbare wegen is geluisterd of er vleermuizen aanwezig waren en welke soorten het betrof. Zodoende is er een beeld verkregen van de relatie tussen het projectgebied en de omgeving.

Broedvogelonderzoek

De staat en situering van de gebouwen gaf direct aanleiding tot een aanvullend onderzoek. Tijdens de bezoeken is rond het moment van uit-, dan wel invliegen bij de gebouwen gepost. Gedurende elk bezoek zijn alle aanwezige vogels genoteerd.

Ook is er in de directe omgeving geïnventariseerd op beschermde broedvogels. Vanaf de openbare wegen is gekeken of er beschermde broedvogels aanwezig waren en welke soorten het betrof. Zodoende is er een beeld verkregen van de relatie tussen het projectgebied en de omgeving.

2.2 RESULTATEN

Bij het flora- en faunaonderzoek is een beschermde soort, te weten de huismus, aangetroffen. Hieronder wordt per soort de beschermde functie van het projectgebied beschreven.

VLEERMUIZEN

VOORTPLANTINGS-, VASTE RUST- EN VERBLIJFPLAATSEN, POPULATIE-OMVANG EN NETWERK

In het projectgebied is een zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis aangetroffen.

FOERAGEERGEBIEDEN, MIGRATIE- EN VLEGROUTES

In het projectgebied zijn foeragerend aangetroffen:

- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathuseii*)
- Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) (incidenteel)
- Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) (1 maal)

Tijdens de veldbezoeken is geen enkele duidelijke vliegroute aangetroffen.

OMGEVINGSCHECK

*Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) & ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathuseii*)*

De grotere omgeving van het projectgebied kent geschikte biotopen. Het betreft hier agrarische gronden, waterlopen en kruiden- en faunarijk grasland met straten en enkele laanboomelementen. Ook in de directe omgeving zien we migrerende en foeragerende dwergvleermuizen.

*Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) & rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*)*

In zowel het projectgebied als in de directe omgeving zijn geen waarnemingen gedaan van laatvliegers en rosse vleermuizen.

GIERZWALUWEN

In het projectgebied zijn geen nesten, dan wel nestindicerend gedrag van gierzwaluwen aangetroffen.

HUISMUSSEN

In het woonhuis werden huismussen met nestindicerend gedrag aangetroffen. Dit gedrag wijst er op dat in het pand een viertal aanwezig zijn.

3. Activiteiten en wettelijk kader

4.1 GEPLANDE ACTIVITEITEN

4.1.1 DOEL

Met de sloop wordt primair het terugdringen van het energieverbruik van de huidige woningen en het realiseren van een veilige en prettige woonsituatie beoogd. Hoger doel is het terugdringen van het gebruik van aardgas (nationaal belang) en het tegengaan van klimaatsverandering (internationaal belang). Door de huidige panden te slopen en te vervangen door woningen die voldoen aan de verhoogde eisen, wordt invulling gegeven aan dit doel.

4.1.2 WERKZAAMHEDEN

Initiatiefnemer is voornemens om in het projectgebied Stationslaan, gemeente Etten-Leur, de panden te slopen en hiervoor in de plaats nieuwbouw te realiseren.

Werkzaamheden:

- Slopen van de panden
- Bouwrijp maken van de gronden

4.1.3 PLANNING

In de tweede helft van 2020 zullen de panden in het plangebied gesloopt worden en zal de grond bouwrijp gemaakt worden.

4.1.4 EINDBEELD

Na afronding van de werkzaamheden zullen er ca 60 a 65 woningen in het projectgebied opgeleverd worden.

4.2 WETTELIJK KADER

4.2.1 WERKZAAMHEDEN

Vogels zijn beschermd onder de Europese Vogelrichtlijn en vallen daarmee onder de verbodsbepalingen van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. In gevolge dit artikel is het verboden om:

- vogels opzettelijk te doden
- vogels opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van deze vogels
- nesten, rustplaatsen of eieren van vogels te opzettelijk te beschadigen, te vernielen of weg te nemen

Van gierzwaluw en huismus is het nest gedurende het gehele jaar beschermd ook als het niet in

gebruik is. Onder deze bescherming valt ook het functionele leefgebied voor zover dat van belang is voor het functioneren van het nest.

Vleermuizen zijn beschermd onder de Europese habitatrichtlijn en vallen daarmee onder de verbodsbepalingen van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. In gevolge dit artikel is het verboden om:

- vleermuizen opzettelijk te doden
- vleermuizen opzettelijk te verstoren
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen te beschadigen of te vernielen

Onder opzet wordt ook voorwaardelijke opzet begrepen. Dit betekent dat als men redelijkerwijs kan vermoeden dat er een kans bestaat dat er dieren worden gedood of verstoord dit ook verboden is.

4.2.2 AAN DE ORDE ZIJNDE OVERTREDINGEN

Door het nemen van de juiste mitigerende maatregelen kan het doden en storen van vogels en het doden van vleermuizen worden voorkomen (zie hoofdstuk 7). Wel worden nesten en rustplaatsen aangetast.

Na het nemen van de in hoofdstuk 7 genoemde maatregelen is er nog sprake van het overtreden van de volgende verbodsbepalingen:

- Artikel 3.1, lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen of nesten van vogels weg te nemen.

4. Effectanalyse

De in hoofdstuk 7 voorgeschreven maatregelen zien er op toe dat na geplande ingrepen het projectgebied geschikter is voor de betrokken soorten dan vóór de ingrepen. Door preventieve mitigatie in de directe omgeving waar de overtreding plaatsvindt werd de gewenning aan de nieuwe situatie gewaarborgd. De effecten zijn dan ook slechts tijdelijk van aard en betreffen het wennen van de betrokken soorten aan de nieuwe situatie en dragen cumulatief niet bij aan het minder geschikt worden van de leefomgeving van betrokken soorten.

5.1 EFFECT WERKZAAMHEDEN: KWALITEIT

Vleermuizen

De ingreep heeft geen gevolgen voor vleermuizen daar er geen verblijven verdwijnen, geen vliegroutes verdwijnen en er meer ruimte voor groen gecreëerd zal worden.

Huismus (Passer domesticus)

De ingreep heeft als gevolg dat er een nest verdwijnt. Dit vormt een tijdelijke situatie, omdat door het plaatsen van permanente nestruimte weer ruimte wordt gecreëerd voor nestgelegenheid. Voor de overige voorwaarden, als heesters voor groepsactiviteiten, kent de directe omgeving afdoende uitwijkmogelijkheden. Vele tuinen in de directe omgeving hebben heesters en/of heggen die deze functie kunnen vervullen.

Gierzwaluw (Apus apus)

De ingreep heeft geen gevolgen voor gierzwaluwen daar er geen nesten verdwijnen.

5.2 EFFECT WERKZAAMHEDEN: KWANTITEIT

5.2.1 VLEERMUIZEN

De werkzaamheden zullen zorgen voor een minimale verandering in de leefomgeving van vleermuizen. Er zullen geen verblijven, noch vliegroutes verdwijnen, doch het aandeel aan groen zal toenemen. Het oppervlak aan particuliere tuinen zal aanzienlijk verbeterd worden ten opzicht van de bestaande situatie. Omdat er verder geen andere ingrepen gepland staan zal de impact op de staat van instandhouding van de populatie van de gebouwde bewonende vleermuissoorten minimaal zijn.

Gunstige staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuis in Nederland (Limpens *et al.*, 1997). De soort wordt ook in grote aantallen aangetroffen in Noord-Brabant. Op basis van de combinatie van het aanbod van geschikte verblijfplaatsen (stadskern) en uitgestrekt foerageergebied (tuinen, plantsoenen en straten met laanbeplanting) kan verwacht worden dat de gewone dwergvleermuis algemeen voorkomt rondom het projectgebied. Voor deze soort kan worden gesteld dat de staat van instandhouding in Nederland goed is.

De ruige dwergvleermuis is gedurende het najaar in het westen van het land een redelijk veel voorkomende vleermuis in Nederland. De soort wordt dan ook in deze periode in grote aantallen aangetroffen in het westen van Noord-Brabant. Op basis van de combinatie van het aanbod van geschikte verblijfplaatsen (stadskern) en uitgestrekt foerageergebied (tuinen, plantsoenen en straten met laanbeplanting) kan verwacht worden dat de ruige dwergvleermuis algemeen voorkomt rondom het projectgebied. Voor deze soort kan worden gesteld dat de staat van instandhouding in Nederland goed is.

5.2.3 HUISMUS (*PASSER DOMESTICUS*)

De werkzaamheden zullen zorgen voor het wegvallen van 1 nestlocatie. Om deze nesten te compenseren zullen per aangetroffen verblijf of vogelschroot ter hoogte van de vierde pannenrij aangebracht worden of zullen er twee nieuwe nestkasten opgehangen worden. Omdat er verder geen andere ingrepen gepland staan zal de impact op de staat van instandhouding van de populatie van de huismus (*Passer domesticus*) naar verwachting minimaal zijn.

Gunstige staat van instandhouding

De huismus is een soort die na een sterke decimering weer 'in de lift zit' in Nederland. De soort wordt steeds vaker aangetroffen. Op basis van de combinatie van het aanbod van geschikte verblijfplaatsen (stadskern, bereikbare daken, struiken en heesters) en uitgestrekt foerageergebied (tuinen, plantsoenen en straten met laanbeplanting) kan verwacht worden dat de huismus redelijk algemeen voorkomt rondom het projectgebied. Voor deze soort kan worden gesteld dat de staat van instandhouding in Nederland stabiel is.

Afbreuk gunstige staat van instandhouding

De geplande activiteiten binnen het projectgebied met 1 nest heeft een kleine invloed op de lokale *gunstige staat van instandhouding* van de soort. Middels het plaatsen van twee nestkasten per aangetroffen verblijf zal er een alternatief geboden worden voor de verloren gegane verblijfplaatsen en is het verlies geheel gecompenseerd.

Ook op lokaal niveau zijn er afdoende uitwijkmogelijkheden. Het effect op de lokale populatie is sterk beperkt.

5.2.4 GIERZWALUW (*APUS APUS*)

De werkzaamheden zullen geen verandering in de leefomgeving van gierzwaluwen bewerkstelligen. Er zullen geen verblijven verdwijnen. Omdat er verder geen andere ingrepen gepland staan zal de impact op de staat van instandhouding van de populatie van de gierzwaluw nihil zijn.

Gunstige staat van instandhouding

Doordat er meer gebouwen aanwezig zijn dan tien jaar geleden is er in zijn algemeenheid meer broedbiotoop. Echter door het Bouwbesluit worden bij restauraties en nieuwbouw gebouwen op efficiënte wijze dichtgemaakt waarmee veel broedgelegenheid verloren gaat. Bekend is dat door allerlei stadvernieuwingsprojecten veel broedgelegenheid verloren is gegaan (Soortenstandaard Gierzwaluw, 2014). Noord-Brabant zal in deze trend niet afwijken van de landelijke trend. Om deze reden wordt de trend beoordeeld als verslechterend.

Afbreuk gunstige staat van instandhouding

De geplande activiteiten binnen het projectgebied zonder nesten heeft een nagenoeg verwaarloosbare invloed op de lokale *gunstige staat van instandhouding* van de soort.

Ook op lokaal niveau zijn er afdoende uitwijkmogelijkheden. Het effect op de lokale populatie is nagenoeg nihil.

5. Belangen en alternatieven

6.1 BELANGEN

6.1.1 AANGEVOERDE BELANGEN

Voor deze ingreep worden de volgende belangen aangevoerd:

1. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.
2. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats

Beide genoemde belangen zijn de letterlijke ontheffingsgronden voor soorten die vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb). Zij omvatten echter ook de volgende ontheffingsgronden van het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb):

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid
- ter bescherming van flora of fauna

6.2 ONDERBOUWING

In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Wereldwijd wordt de opwarming van de aarde gezien als het grootste milieuprobleem dat er is. Deze opwarming van de aarde leidt tot een verhoogde temperatuur en stijging van de zeespiegel. Zij levert daarmee direct een gevaar op voor de volksgezondheid en openbare veiligheid. Wereldwijd is er een grote consensus ten aanzien van de oorzaak van de opwarming van de aarde. Deze is voor een groot deel te wijten aan het verbranden van fossiele brandstoffen zoals aardgas. Daarnaast speelt de discussie ten aanzien van het afbouwen van de aardgaswinning in Groningen. Deze afbouw is noodzakelijk in het kader van de openbare veiligheid in Groningen. Zowel de opwarming van de aarde als het afbouwen van de aardgaswinning in Groningen leiden in Nederland tot de absolute noodzaak tot het veel beter isoleren van woningen. Tevens levert isolatie een gunstig effect op voor de volksgezondheid, omdat tocht en vocht worden beperkt.

Bovengenoemd belang wordt ook onderkend door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit die op basis van dit belang goedkeuring heeft verleent aan de 'Gedragscode natuurinclusief renoveren bestemd voor projecten met het NOM Keur' (besluit: RVO/2017/313). Deze gedragscode is geldig voor werkzaamheden die zowel qua inhoud als noodzaak vergelijkbaar zijn met de werkzaamheden waarvoor ontheffing wordt aangevraagd. In dit besluit is de geldigheid van bovenstaande onder de thema's 'Volksgezondheid en openbare veiligheid' en 'Dwingende redenen van groot openbaar belang' als volgt verwoord:

Volksgezondheid en openbare veiligheid

Het verbeteren van het binnenmilieu van woningen, scholen en kindercentra is één van de

speerpunten uit de Nationale aanpak Milieu en Gezondheid van de overheid. Door de verbouw zullen de woningen technisch in betere staat verkeren en beter geïsoleerd zijn. Door isolatie van woningen en het verbeteren van de ventilatie kunnen enerzijds de energielasten sterk verlaagd worden en anderzijds het comfort en het binnenmilieu verbeterd worden. Het project Stroomversnelling draagt daarmee bij aan de verbetering van de volksgezondheid door de woningen dusdanig te isoleren dat vocht en tocht in huis beperkt wordt. De te renoveren woningen naderen het einde van hun economische gebruiksduur; wanneer de woningen niet op afzienbare termijn gerenoveerd worden, geraken ze in dusdanige vervallen staat dat de woningen een gevaar voor de openbare veiligheid kunnen gaan vormen. Dakpannen kunnen van het dak waaien, gevelpanelen kunnen gaan loshangen en vervolgens wegwaaien, dakgoten kunnen gaan verzakken, enz.. Door de woningen volledig te renoveren krijgen zij een volledige opknapbeurt en vormen dan als het ware een nieuwe woning.

Dwingende redenen van groot openbaar belang

Onderdeel van Stroomversnelling vormt het opwekken van energie door middel van bijvoorbeeld zonnepanelen die op het dak gelegd worden, waardoor er minder gebruik gemaakt wordt van fossiele brandstoffen. Een afname in het gebruik van fossiele brandstoffen betekent minder emissies van schadelijke stoffen. Lagere emissies leiden tot een verbeterde luchtkwaliteit en dit heeft weer een positief effect op de volksgezondheid.

Door minder afhankelijk te worden van fossiele brandstoffen draagt Stroomversnelling bij aan het vertragen van de klimaatverandering. Klimaatverandering kan leiden tot belangrijke economische schade als gevolg van:

- *Zeespiegelstijging met risico op overstromingen en verzilting;*
- *Vergroting weersextremen (extreme regenval en langere droogteperiodes);*
- *Beperkingen in zoetwatervoorzieningen;*
- *Toenemend risico op (infectie)ziekten en plagen; en*
- *Bedreiging van de energievoorziening.*

Door de omvang van Stroomversnelling wordt een reductie in CO₂-uitstoot en daarmee een afname in het gebruik van fossiele brandstoffen, een substantiële bijdrage aan het beperken van klimaatverandering beoogd. Het beperken van de (gevolgen van) klimaatverandering dient derhalve een groot maatschappelijk belang.

In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats

Gewone dwergvleermuis, gierzwaluw en huismus zijn in Nederland strikt aan woningen gebonden soorten. Voor deze soorten is het van belang dat woningen worden onderhouden en duurzaam van voldoende verblijfplaatsen worden voorzien. Zonder de voorgenomen ingreep zouden de woningen vervallen en uiteindelijk ongeschikt raken voor de betrokken soorten. Weloverwogen renovatie met oog voor de betrokken soorten is ook voor de betrokken soorten essentieel. Ook bovengenoemd belang wordt onderkend door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, die ook op basis van dit belang goedkeuring heeft verleend aan de 'Gedragscode natuurinclusief renoveren bestemd voor projecten met het NOM Keur'. Voor de onderbouwing wordt het terugdringen van klimaatsverandering aangevoerd. Ook deze onderbouwing wordt onderschreven. In het genoemde besluit is dit als volgt verwoord:

Bescherming van flora en fauna

Klimaatverandering kan tot gevolg hebben dat soorten zich verplaatsen ten gevolge van verandering en/of ongeschikt worden van habitat, veranderingen in de voedselketen en uitsterven van soorten. Hoewel de toepassing van het tegengaan van de effecten van het broeikaseffect een mondiale aangelegenheid is, is de ontwikkeling van en het streven naar reductie van emissies voor ieder individueel land een belangrijk politiek thema. Wil op mondiaal niveau de problematiek van het broeikaseffect worden aangepakt, dan zal ook op nationaal niveau dienen te worden geïnvesteerd. Het project Stroomversnelling vormt een onderdeel van een dergelijke investering. De nadelige effecten van het broeikaseffect zijn divers, zonder maatregelen om de effecten een halt toe te roepen dan wel te minimaliseren zullen de consequenties voor veel dieren en planten een desastreuze uitwerking hebben met als worstcase scenario het (lokaal) uitsterven tot gevolg. Door het klimaatprobleem bij de bron aan te pakken (vermindering uitstoot broeikasgassen) kunnen hier op den duur velerlei soorten baat bij hebben.

6.3 ALTERNATIEVEN

Voor de werkzaamheden bestaan geen andere bevredigende andere oplossingen. De panden die nu in het projectgebied aanwezig zijn, lenen zich niet tot het na-isoleren en ombouwen tot woningen.

6. Mitigerende maatregelen

7.1 REKENING HOUDEN MET HET BROEDSEIZOEN

Gezien de betrokken vogelsoorten dient rekening gehouden te worden met een broedseizoen dat loopt van week 10 t/m week 37. Werkzaamheden in deze periode mogen alleen worden uitgevoerd na en in overleg met een ter zake kundig ecooloog.

7.2 HUISMUS

7.2.1 VOORKOMEN VAN HET DODEN VAN DIEREN

Speciale voorzorgsmaatregelen om het doden van huismussen te voorkomen zijn nodig. Voor dat het broedseizoen aanvangt zullen alle panden ongeschikt gemaakt worden om dienst te doen als verblijfplaats. Hierbij zal een exclusion plan opgesteld worden. Enkele dagen voor aanvang van de werkzaamheden zullen de huizen gecontroleerd worden op de aanwezigheid dan wel afwezigheid van broedende huismussen. Indien er broedende huismussen aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden geen doorgang vinden en zal de dienstdoende ecooloog adviseren wat de te nemen stappen zijn.

Daarnaast mag met zekerheid aangenomen worden dat huismussen buiten het broedseizoen vluchten wanneer er aan het dak wordt gewerkt.

7.2.2 PERMANENTE MITIGATIE NESTPLAATSEN

De werkzaamheden zullen zorgen voor het wegvallen van 1 nestlocatie. Om deze nesten te compenseren zullen per aangetroffen verblijf of vogelschroot ter hoogte van de vierde pannenrij aangebracht worden of zullen er twee nieuwe nestkasten opgehangen worden.

Het broeden onder het dak kan wederom voorzien worden middels het plaatsen van vogelschroot ter hoogte van de vierde pannenrij. Op de twee of derde pannenrij zullen ventilatiepannen (om de twee meter) voorzien moeten worden om afdoende ventilatie te garanderen.

Een andere mogelijkheid (ter mitigatie van de nestplaats) is door 1 woning te voorzien van nestkasten van het type NK MU 06 Nestkast Mus van Vivara pro. Deze nestkasten zijn gemaakt van houtbeton en hebben een lange levensduur. In totaal worden er dan 2 nestkasten aangebracht wat een ruime invulling is ten aanzien van de mitigatieplicht. Voor het ophangen van de nestkasten gelden de volgende voorwaarden:

1. per woning twee stuks op de noordgevel
2. plaatsing direct onder de dakgoot, zodat de kasten hoog genoeg zitten
3. niet direct boven een raam om overlast door uitwerpselen te voorkomen

De gekozen mitigatie heeft de volgende voordelen:

1. het levert een ruime voorraad nestgelegenheid op wat invulling geeft aan het belang 'bescherming van flora en fauna'
2. de ruime voorraad maakt het veel eenvoudiger voor de dieren om een geschikte vervangende nestplek te vinden

7.2.3 TIJDELIJKE MITIGATIE NESTPLAATSSEN

De ingreep heeft als gevolg dat er 1 nest verdwijnt. Dit vormt een tijdelijke situatie, omdat door het plaatsen van permanente nestkasten weer ruimte wordt gecreëerd voor nestgelegenheid. Alvorens de werkzaamheden aangevangen worden, worden er tijdelijke nestkasten, binnen een straal van 100 meter, aangeboden. Hiertoe zullen er 2 nestkasten (per aangetroffen verblijf), conform de richtlijnen van het kennisdocument huismus (BIJ12, 2017) geplaatst worden.

7.3 GIERZWALUW

7.3.1 VOORKOMEN VAN HET DODEN VAN DIEREN

Speciale voorzorgsmaatregelen om het doden van gierzwaluwen te voorkomen zijn niet nodig, doch getuigen wel van goede zorg. Voordat het broedseizoen aanvangt zullen alle panden ongeschikt gemaakt worden om dienst te doen als verblijfplaats. Hierbij zal een exclusion plan opgesteld worden. Enkele dagen voor aanvang van de werkzaamheden zullen de huizen gecontroleerd worden op de aanwezigheid dan wel afwezigheid van broedende gierzwaluwen. Indien er broedende gierzwaluwen aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden geen doorgang vinden en zal de dienstdoende ecooloog adviseren wat de te nemen stappen zijn.

Daarnaast mag met zekerheid aangenomen worden dat gierzwaluwen buiten het broedseizoen vluchten wanneer er aan het dak wordt gewerkt.

7.3.2 MITIGATIE NESTPLAATSSEN

Omdat er geen nesten verdwijnen kan volstaan worden met het exclusion plan om er voor te zorgen dat nieuwe nesten gevormd kunnen worden.

7.4 VLEERMUIZEN

7.4.1 VOORKOMEN VAN HET DODEN VAN DIEREN

Enkele nachten voor aanvang van de werkzaamheden zullen alle panden ongeschikt gemaakt worden om dienst te doen als mogelijk nieuwe verblijfplaats. Hierbij zal een exclusion plan opgesteld worden. Enkele nachten voor aanvang van de werkzaamheden zullen de huizen gecontroleerd worden op de aanwezigheid dan wel afwezigheid van vleermuizen. Indien er geen vleermuizen aanwezig zijn, zullen de exclusion flaps gesloten worden. Indien er wel vleermuizen aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden geen doorgang vinden en zal de dienstdoende ecooloog adviseren wat de te nemen stappen zijn.

7.4.2 MITIGATIE VERBLIJFPLAATSSEN

Omdat er geen verblijfplaatsen verdwijnen kan volstaan worden met het exclusion plan om er voor te zorgen dat nieuwe verblijfplaatsen gevormd kunnen worden.

7.3 ZORGPLICHT

Realisatie van de nieuwe verblijfplaatsen en het verjagen van de vleermuizen moet aantoonbaar worden uitgevoerd onder begeleiding van een ter zake deskundig ecooloog.

7. Literatuur

- BIJ2, 2017c. Kennisdocument Huismus, versie 1.0, BIJ12, juli 2017.
- Michels, E.W.A., 2019, Alwel, Stationslaan en Musschenbroekstraat te Etten-Leur. Aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport 2019_130103-04_01, Ecodat BV ecologisch adviesbureau, Etten-Leur